శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే చతుఃషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే చతుఃషష్టితమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏకదోపవనం రాజన్ జగ్ముర్యదుకుమారకాః ।
విహర్తుం సాంబప్రద్యుమ్నచారుభానుగదాదయః ॥ **1** ॥

క్రీడిత్వా సుచిరం తత్ర విచిన్వంతః పిపాసితాః ।
జలం నిరుదకే కూపే దదృశుః సత్త్వమద్భుతం ॥ **2** ॥

కృకలాసం గిరినిభం వీక్ష్య విస్మితమానసాః ।
తస్య చోద్ధరణే యత్నం చక్రుస్తే కృపయాన్వితాః ॥ **3** ॥

చర్మజైస్తాంతవైః పాశైర్బద్ధ్వా పతితమర్భకాః ।
నాశక్నువన్ సముద్ధర్తుం కృష్ణాయాచఖ్యురుత్సుకాః ॥ **4** ॥

తత్రాగత్యారవిందాక్షో భగవాన్ విశ్వభావనః ।
వీక్ష్యోజ్జహార వామేన తం కరేణ స లీలయా ॥ **5** ॥

స ఉత్తమశ్లోకకరాభిమృష్టో
విహాయ సద్యః కృకలాసరూపం ।
సంతప్తచామీకరచారువర్ణః
స్వర్గ్యద్భుతాలంకరణాంబరస్రక్ ॥ **6** ॥

పప్రచ్ఛ విద్వానపి తన్నిదానం
జనేషు విఖ్యాపయితుం ముకుందః।
కస్త్వం మహాభాగ వరేణ్యరూపో
దేవోత్తమం త్వాం గణయామి నూనం ॥ **7** ॥

దశామిమాం వా కతమేన కర్మణా
సంప్రాపితోఽస్యతదర్హః సుభద్ర।
ఆత్మానమాఖ్యాహి వివిత్సతాం నో
యన్మన్యసే నః క్షమమత్ర వక్తుం ॥ **8** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి స్మ రాజా సంపృష్టః కృష్ణేనానంతమూర్తినా।
మాధవం ప్రణిపత్యాహ కిరీటేనార్కవర్చసా ॥ **9** ॥

నృగ ఉవాచ
నృగో నామ నరేంద్రోఽహమిక్ష్వాకుతనయః ప్రభో।
దానిష్వాఖ్యాయమానేషు యది తే కర్ణమస్పృశం ॥ **10** ॥

కిం ను తేఽవిదితం నాథ సర్వభూతాత్మసాక్షిణః।
కాలేనావ్యాహతదృశో వక్ష్యేఽథాపి తవాజ్ఞయా ॥ **11** ॥

యావత్యః సికతా భూమేర్యావత్యో దివి తారకాః।
యావత్యో వర్షధారాశ్చ తావతీరదదాం స్మ గాః ॥ **12** ॥

పయస్వినీస్తరుణీః శీలరూప -
గుణోపపన్నాః కపిలా హేమశృంగీః।
న్యాయార్జితా రూప్యఖురాః సవత్సా
దుకూలమాలాభరణా దదావహం ॥ **13** ॥

స్వలంకృతేభ్యో గుణశీలవద్భ్యః
సీదత్కుటుంబేభ్య ఋతవ్రతేభ్యః।
తపఃశ్రుతబ్రహ్మవదాన్యసద్భ్యః
ప్రాదాం యువభ్యో ద్విజపుంగవేభ్యః ॥ **14** ॥

గోభూహిరణ్యాయతనాశ్వహస్తినః
కన్యాః సదాసీస్తిలరూప్యశయ్యాః।
వాసాంసి రత్నాని పరిచ్ఛదాన్ రథా -
నిష్టం చ యజ్ఞైశ్చరితం చ పూర్తం ॥ **15** ॥

కస్యచిద్ ద్విజముఖ్యస్య భ్రష్టా గౌర్మమ గోధనే।
సంపృక్తావిదుషా సా చ మయా దత్తా ద్విజాతయే ॥ **16** ॥

తాం నీయమానాం తత్స్వామీ దృష్ట్వోవాచ మమేతి తం।
మమేతి ప్రతిగ్రాహ్యాహ నృగో మే దత్తవానితి ॥ **17** ॥

విప్రౌ వివదమానౌ మామూచతుః స్వార్థసాధకౌ।
భవాన్ దాతాపహర్తేతి తచ్ఛ్రుత్వా మేఽభవద్ భ్రమః ॥ **18** ॥

అనునీతావుభౌ విప్రౌ ధర్మకృచ్ఛ్రగతేన వై।
గవాం లక్షం ప్రకృష్టానాం దాస్యామ్యేషా ప్రదీయతాం ॥ **19** ॥

భవంతావనుగృహ్ణీతాం కింకరస్యావిజానతః।
సముద్ధరత మాం కృచ్ఛ్రాత్ పతంతం నిరయేఽశుచౌ ॥ **20** ॥

నాహం ప్రతీచ్ఛే వై రాజన్నిత్యుక్త్వా స్వామ్యపాక్రమత్।
నాన్యద్ గవామప్యయుతమిచ్ఛామీత్యపరో యయౌ ॥ **21** ॥

ఏతస్మిన్నంతరే యామ్యైర్దూతైర్నీతో యమక్షయం।
యమేన పృష్టస్తత్రాహం దేవదేవ జగత్పతే ॥ **22** ॥

పూర్వం త్వమశుభం భుంక్షే ఉతాహో నృపతే శుభం ।
నాంతం దానస్య ధర్మస్య పశ్యే లోకస్య భాస్వతః ॥ **23** ॥

పూర్వం దేవాశుభం భుంజ ఇతి ప్రాహ పతేతి సః ।
తావదద్రాక్షమాత్మానం కృకలాసం పతన్ ప్రభో ॥ **24** ॥

బ్రహ్మణ్యస్య వదాన్యస్య తవ దాసస్య కేశవ ।
స్మృతిర్నాద్యాపి విధ్వస్తా భవత్సందర్శనార్థినః ॥ **25** ॥

స త్వం కథం మమ విభోఽక్షిపథః పరాత్మా
యోగేశ్వరైః శ్రుతిదృశామలహృద్విభావ్యః ।
సాక్షాదధోక్షజ ఉరువ్యసనాంధబుద్ధేః
స్యాన్మేఽనుదృశ్య ఇహ యస్య భవాపవర్గః ॥ **26** ॥

దేవదేవ జగన్నాథ గోవింద పురుషోత్తమ ।
నారాయణ హృషీకేశ పుణ్యశ్లోకాచ్యుతావ్యయ ॥ **27** ॥

అనుజానీహి మాం కృష్ణ యాంతం దేవగతిం ప్రభో ।
యత్ర క్వాపి సతశ్చేతో భూయాన్మే త్వత్పదాస్పదం ॥ **28** ॥

నమస్తే సర్వభావాయ బ్రహ్మణేఽనంతశక్తయే ।
కృష్ణాయ వాసుదేవాయ యోగానాం పతయే నమః ॥ **29** ॥

ఇత్యుక్త్వా తం పరిక్రమ్య పాదౌ స్పృష్ట్వా స్వమౌలినా ।
అనుజ్ఞాతో విమానాగ్ర్యమారుహత్ పశ్యతాం నృణాం ॥ **30** ॥

కృష్ణః పరిజనం ప్రాహ భగవాన్ దేవకీసుతః ।
బ్రహ్మణ్యదేవో ధర్మాత్మా రాజన్యాననుశిక్షయన్ ॥ **31** ॥

దుర్జరం బత బ్రహ్మస్వం భుక్తమగ్నేర్మనాగపి ।
తేజీయసోఽపి కిముత రాజ్ఞామీశ్వరమానినాం ॥ **32** ॥

నాహం హాలాహలం మన్యే విషం యస్య ప్రతిక్రియా।
బ్రహ్మస్వం హి విషం ప్రోక్తం నాస్య ప్రతివిధిర్భువి ॥ **33** ॥

హినస్తి విషమత్తారం వహ్నిరద్భిః ప్రశామ్యతి।
కులం సమూలం దహతి బ్రహ్మస్వారణిపావకః ॥ **34** ॥

బ్రహ్మస్వం దురనుజ్ఞాతం భుక్తం హంతి త్రిపూరుషం।
ప్రసహ్య తు బలాద్ భుక్తం దశ పూర్వాన్ దశాపరాన్ ॥ **35** ॥

రాజానో రాజలక్ష్మ్యాంధా నాత్మపాతం విచక్షతే।
నిరయం యేఽభిమన్యంతే బ్రహ్మస్వం సాధు బాలిశాః ॥ **36** ॥

గృహ్ణంతి యావతః పాంసూన్ క్రందతామశ్రుబిందవః।
విప్రాణాం హృతవృత్తీనాం వదాన్యానాం కుటుంబినాం ॥ **37** ॥

రాజానో రాజకుల్యాశ్చ తావతోఽబ్దాన్నిరంకుశాః।
కుంభీపాకేషు పచ్యంతే బ్రహ్మదాయాపహారిణః ॥ **38** ॥

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా బ్రహ్మవృత్తిం హరేచ్చ యః।
షష్టివర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే కృమిః ॥ **39** ॥

న మే బ్రహ్మధనం భూయాద్ యద్ గృధ్వ్వాల్పాయుషో నరాః।
పరాజితాశ్చ్యుతా రాజ్యాద్ భవంత్యుద్వేజినోఽహయః ॥ **40** ॥

విప్రం కృతాగసమపి నైవ ద్రుహ్యత మామకాః।
ఘ్నంతం బహు శపంతం వా నమస్కురుత నిత్యశః ॥ **41** ॥

యథాహం ప్రణమే విప్రాననుకాలం సమాహితః।
తథా నమత యూయం చ యోఽన్యథా మే స దండభాక్ ॥ **42** ॥

బ్రాహ్మణార్థో హ్యపహృతో హర్తారం పాతయత్యధః।
అజానంతమపి హ్యేనం నృగం బ్రాహ్మణగౌరివ ॥ **43** ॥

ఏవం విశ్రావ్య భగవాన్ ముకుందో ద్వారకౌకసః।
పావనః సర్వలోకానాం వివేశ నిజమందిరం ॥ **44** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే ఉత్తరార్ధే నృగోపాఖ్యానం నామ చతుఃషష్టితమోఽధ్యాయః ॥